

Development of Indicators for An Educational Quality Assurance Performance Appraisal of Educational Service Areas

Wanpen Phongkai

ABSTRACT

The purposes of this research were

1. to develop indicators for performance appraisal on educational quality assurance of officials of the Educational Service Areas.
2. to evaluate the educational quality assurance performance of the officials of the Educational Service Areas.

Samples were divided into 4 groups. First, group for developing and improving indicators in 2 Educational Service Areas. Second, group of 32 officials for tool-testing in 6 Educational Service Areas. Third, group for an evaluation of effectiveness of performance on educational quality assurance in 2 Education Service Areas. And fourth, group of 90 officials for performance appraisal on educational quality assurance in 10 Educational Service Areas.

The instruments used in this study were focus group, interviews, and questionnaires. Descriptive statistics, i.e. frequencies, means and standard deviations are used to analyze data. Content analysis also used to analyze qualitative data.

The findings of this study were as follows:

1. The indicators for performance appraisal on educational quality assurance of officials of the Educational Service Areas were characterized into 53 competency indicators, 14 process indicators and 17 output indicators.
2. The Results of Evaluating Performance of officials of the Educational Service Areas revealed that the overall performance of officials of the Educational Service Areas was at high level. Among the three aspects of evaluation, operating competency ranked first, while those of process and output ranked second and third, respectively.

The suggestions were that all Educational Service Areas can apply these developed indicators and instrument of this research to evaluate the effectiveness of educational quality assurance performance of the officials of the Educational Service Areas. These will improve and develop their organization capability for sustainable in the long run.

การพัฒนาตัวบ่งชี้สำหรับประเมินผลการปฏิบัติงาน ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา

วันเพ็ญ ผ่องกาย

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. พัฒนาตัวบ่งชี้สำหรับประเมินผลการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรในเขตพื้นที่การศึกษา และ 2. ประเมินผลการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในเขตพื้นที่การศึกษา กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย นี้แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม คือ 1. กลุ่มตัวอย่างสำหรับสำหรับพัฒนาและปรับปรุงตัวบ่งชี้ในการทดสอบภาคสนาม 2. กลุ่มตัวอย่างสำหรับการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ 3. กลุ่มตัวอย่างสำหรับทดลองวัดผลการปฏิบัติงานและ 4. กลุ่มตัวอย่างสำหรับการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในเขตพื้นที่การศึกษา การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์หรือเดินทางไปเก็บข้อมูลด้วยตนเองตามความเหมาะสม เครื่องมือในการวิจัยที่ใช้เป็นแบบสอบถาม มีจำนวน 3 ชุด สำหรับผู้บริหารในเขตพื้นที่การศึกษาประเมินตนเอง สำหรับบุคลากรในเขตพื้นที่การศึกษาประเมินตนเองและประเมินเพื่อนร่วมงาน และสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประเมินบุคลากรในเขตพื้นที่การศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงบรรยาย โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผลการพัฒนาตัวบ่งชี้ได้ตัวบ่งชี้สำหรับประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในเขตพื้นที่การศึกษาจำนวน 84 ตัวบ่งชี้ โดยแยกเป็นตัวบ่งชี้สมรรถนะการปฏิบัติงาน ตัวบ่งชี้กระบวนการปฏิบัติงาน และตัวบ่งชี้ผลสำเร็จการปฏิบัติงาน โดยตัวบ่งชี้ทั้งหมดมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 83.33 - 100 % และมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความเหมาะสมในเนื้อหา (จากการให้คะแนน 1-5 คะแนน ตาม Likert scale) ระหว่าง 4.08 - 5 คะแนน และมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ระหว่าง 3.84 - 4.91 คะแนน โดยตัวบ่งชี้สมรรถนะที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาและวิธีการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อให้ได้มาตรฐาน ตัวบ่งชี้กระบวนการที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการจัดทำแผนงานและแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา ตัวบ่งชี้ผลสำเร็จการปฏิบัติงานที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ มีนโยบาย แผนงานและรูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจนให้สถานศึกษานำไปเป็นแนวทางในการดำเนินงาน

2. ผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในเขตพื้นที่การศึกษา พบว่า ทุกเขตพื้นที่การศึกษามีผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูง โดยมีคะแนนผลการปฏิบัติงานสูงสุดคือ ด้านสมรรถนะการปฏิบัติงาน รองลงมาคือ ด้านกระบวนการและผลสำเร็จในการปฏิบัติงานตามลำดับ

ข้อเสนอแนะในการวิจัย คือ เขตพื้นที่การศึกษาต่าง ๆ ควรนำตัวบ่งชี้สำหรับประเมินผลการปฏิบัติงานและเครื่องมือวิจัย (แบบประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในเขตพื้นที่การศึกษา) ไปใช้เป็นแนวทางในการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในเขตพื้นที่การศึกษาของตนโดยปฏิบัติตามคำชี้แจงในคู่มือซึ่งแนะนำวิธีการเก็บข้อมูล การวิเคราะห์และแปลผลไว้อย่างสมบูรณ์ ซึ่งจะช่วยให้เขตพื้นที่การศึกษาสามารถประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองและปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ ได้อย่างต่อเนื่อง อันจะก่อให้เกิดการพัฒนาผลการปฏิบัติงานของเขตพื้นที่การศึกษาให้ยั่งยืนต่อไป

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากการที่เขตพื้นที่การศึกษาเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่เกิดขึ้นตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาและ ประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาด้วย จึงมีความจำเป็นในการจัดทำตัวบ่งชี้ สำหรับประเมินผลของการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรในเขตพื้นที่ขึ้น เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการติดตาม ควบคุม ตรวจสอบ ประเมินและส่งเสริมปรับปรุงคุณภาพการ ดำเนินงานในการประกันคุณภาพการศึกษาในเขตพื้นที่ให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพและสร้างความ มั่นใจแก่ผู้เกี่ยวข้องว่ากระบวนการดำเนินงานตามบทบาทภาระหน้าที่ของบุคลากรภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุ่งหมาย สามารถสร้างผลผลิตได้อย่างมีคุณภาพเป็นไปตาม มาตรฐานที่คาดหวัง ซึ่งกระบวนการปฏิบัติงานของบุคลากรจะประสบความสำเร็จได้เกิดจากปัจจัย ที่ส่งเสริมเกื้อกูลในสามลักษณะคือ ความรู้ของบุคลากรอย่างถ่องแท้ในงานที่ปฏิบัติ ทักษะในการ ดำเนินงานตามกระบวนการที่ถูกต้องและเป็นระบบอย่างเชี่ยวชาญ รวมถึงการมีคุณลักษณะที่ ก่อให้เกิดการบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กรด้วย ถ้าบุคลากรมีปัจจัยทั้งสามประการ เกื้อหนุนให้เกิดสมรรถนะในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ย่อมก่อให้เกิดความสำเร็จ อันเป็น ประสิทธิผลของการปฏิบัติงานที่สามารถบรรลุตามเป้าหมายขององค์กรได้ ผู้วิจัยจึงสนใจในการ ศึกษาเพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้สำหรับประเมินผลการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของ บุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ด้วยเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้สำหรับประเมินผลการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ของบุคลากรในเขตพื้นที่การศึกษา
2. เพื่อประเมินผลการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรที่ปฏิบัติ งานในเขตพื้นที่การศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

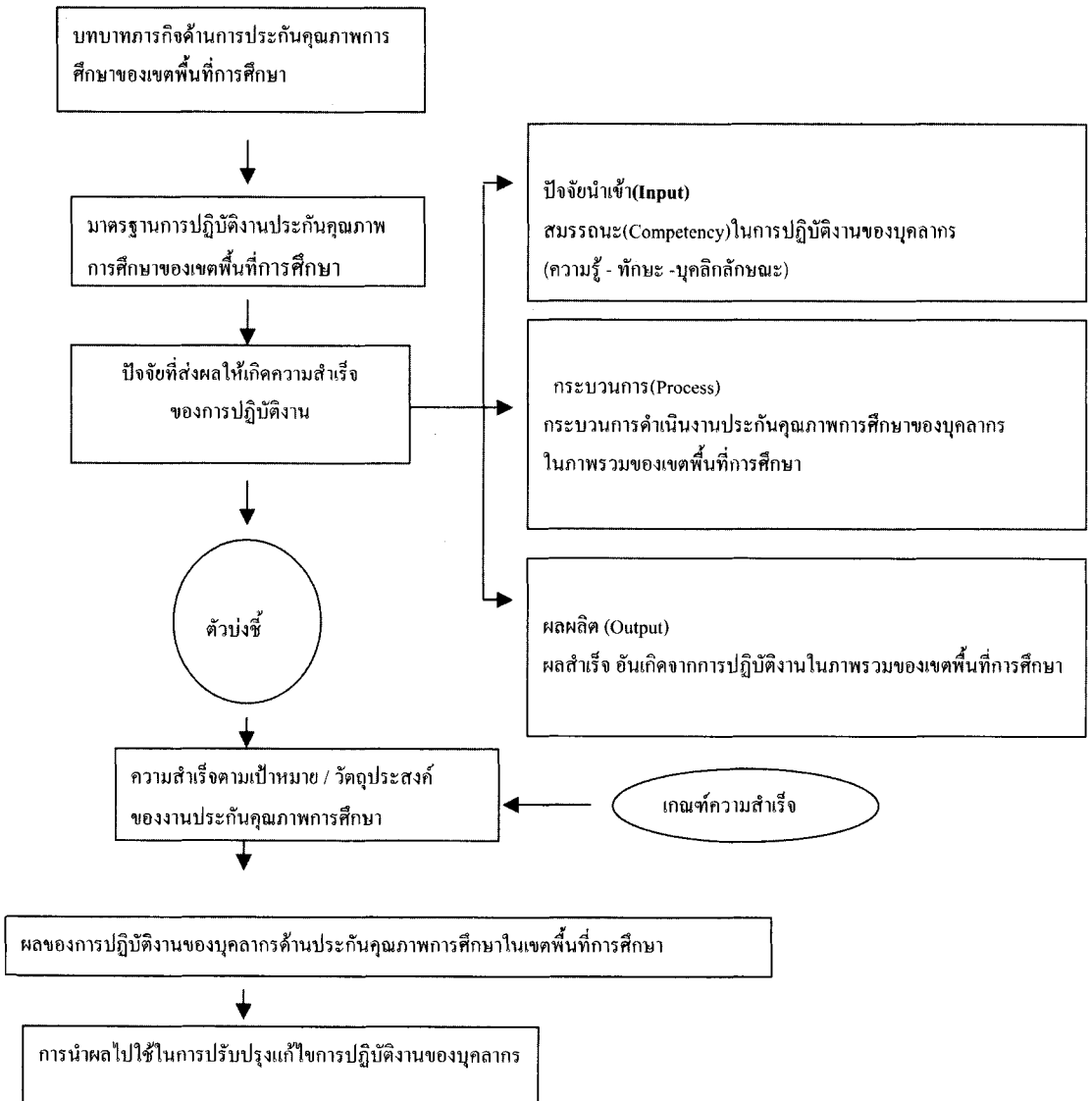
จากกรอบแนวคิดตามแผนภูมิต่อไปนี้แสดงให้เห็นความต้องการพัฒนาตัวบ่งชี้ที่บ่งบอกถึง ความสำเร็จของการปฏิบัติงานของเขตพื้นที่การศึกษา โดยตัวบ่งชี้ดังกล่าวจะแบ่งออกเป็น 3 ด้านได้แก่

ตัวบ่งชี้นำเข้า คือตัวบ่งชี้ที่บ่งบอกสิ่งที่นำเข้าสู่ระบบการทำงานเพื่อให้ได้ผลงานตามต้องการ โดยมุ่งวัดสมรรถนะของบุคลากรอันเป็นปัจจัยนำเข้าสู่สำคัญที่เขตพื้นที่การศึกษาจำเป็นต้องมี บุคลากรที่มีความรู้ทักษะและบุคลิกลักษณะที่เหมาะสมในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการประกัน คุณภาพการศึกษาได้เป็นอย่างดี **ตัวบ่งชี้กระบวนการ**คือตัวบ่งชี้ที่แสดงถึงการปฏิบัติหรือวิธีการดำเนินงานของบุคลากรเพื่อให้ได้ผลงานสำเร็จตามเป้าหมายและเป็นไปตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน

◆ การพัฒนาตัวบ่งชี้สำหรับประเมินผลการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ◆

ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาและ **ตัวบ่งชี้ผลการปฏิบัติ** คือตัวบ่งชี้ที่ได้จากการวางมาตรฐานอันเป็นคุณภาพของงานตามเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งวัดจากผลสำเร็จของการปฏิบัติงานในภาพรวมของบุคลากรในเขตพื้นที่ซึ่งทำให้ผลผลิตของงานประกันคุณภาพการศึกษามีประสิทธิภาพบรรลุตามวัตถุประสงค์ของเขตพื้นที่การศึกษา

แผนภูมิแสดงกรอบแนวคิดในการสร้างตัวบ่งชี้สำหรับประเมินผลการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรในเขตพื้นที่การศึกษา

เมื่อนำตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้นมาสร้างเครื่องมือเพื่อวัดความสำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของงานประกันคุณภาพการศึกษา โดยเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดก็จะสามารถประเมินเป็นผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในเขตพื้นที่และสามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานของบุคลากรในเขตพื้นที่การศึกษาต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

ประเภทของการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research & Development) โดยวิจัยเพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้ที่ใช้สำหรับประเมินผลการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรในเขตพื้นที่การศึกษา สำหรับนำไปใช้ในการวัดและประเมินผลการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อหาข้อบกพร่องของการปฏิบัติงาน และนำไปใช้ในการพัฒนาบุคลากรของเขตพื้นที่การศึกษาตลอดจนพัฒนาประสิทธิผลการปฏิบัติงานของเขตพื้นที่การศึกษาต่อไป

โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็นสามระยะคือ

ระยะที่ 1: ศึกษาเอกสารและสภาพการปฏิบัติงานเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดการพัฒนาตัวบ่งชี้

ระยะที่ 2: การสร้างตัวบ่งชี้ และสร้างเครื่องมือสำหรับประเมินผล โดยร่างตัวบ่งชี้ของแต่ละสมรรถนะตามนิยามการปฏิบัติการ ตรวจสอบความตรงของตัวบ่งชี้ โดยผู้เชี่ยวชาญ แล้วทำการแก้ไขปรับปรุงตัวบ่งชี้ให้มีความสมบูรณ์ นำตัวบ่งชี้ไปทดสอบภาคสนามในสำนักงานเขตพื้นที่ ฯ เพื่อรับข้อมูลย้อนกลับจากผู้ปฏิบัติงานจริง และนำมาปรับปรุงแก้ไขตัวบ่งชี้เพื่อทำการประเมินและคัดเลือกตัวบ่งชี้โดยใช้แบบสอบถามและสนทนากลุ่ม (Focus group) จากนั้นจึงนำตัวบ่งชี้ไปสร้างเครื่องมือ และตรวจสอบคุณภาพ (ความเที่ยง, ความตรง) ของเครื่องมือก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูลพร้อมทั้งนำเสนอเกณฑ์ในการประเมิน ตัวบ่งชี้ แล้วจึงนำเครื่องมือไปทดลองใช้เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือก่อนนำไปใช้จริง

ระยะที่ 3: การประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในเขตพื้นที่การศึกษา ด้วยการนำเครื่องมือไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการส่งทางไปรษณีย์หรือเดินทางไปเก็บข้อมูลด้วยตนเองตามความเหมาะสม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัย คือ ผู้บริหารในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 175 เขตพื้นที่การศึกษาและบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาในทุกเขตพื้นที่

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ตัวอย่างที่ได้จากผู้บริหารในสำนักงานเขตพื้นที่ฯ และบุคลากรในกลุ่มงานพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั่วประเทศ โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยดังต่อไปนี้คือ

1. กลุ่มตัวอย่างสำหรับพัฒนาและปรับปรุงตัวบ่งชี้ในการทดสอบภาคสนาม ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในกรุงเทพมหานครจำนวน 1 เขตพื้นที่และนอกกรุงเทพมหานคร จำนวน 1 เขตพื้นที่ โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจงโดยให้เขตพื้นที่ทั้งสองแห่งมีบริบทที่แตกต่างกัน

2. กลุ่มตัวอย่างสำหรับการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ โดยการเลือกแบบเจาะจงจำนวน 6 เขตพื้นที่การศึกษา (บุคลากร 32 คน) เพื่อตรวจสอบความเที่ยงความตรงของเครื่องมือ

3. กลุ่มตัวอย่างสำหรับทดลองวัดผลการปฏิบัติงานโดยการศึกษาข้อมูลในเชิงลึกเพื่อปรับปรุงเครื่องมือฉบับสมบูรณ์และจัดทำคู่มือการประเมินผลในเขตพื้นที่การศึกษาในกรุงเทพมหานคร 1 เขตพื้นที่ และนอกกรุงเทพมหานคร 1 เขตพื้นที่ โดยการเลือกแบบเจาะจง

4. กลุ่มตัวอย่างสำหรับการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในเขตพื้นที่การศึกษาในภาพรวมของประเทศ โดยการสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น 2 ขั้นตอน (Stratified two-stage Sampling) จากโครงสร้างการบริหารของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งแบ่ง 175 เขตพื้นที่ออกเป็น 5 ภูมิภาค (ภาคเหนือ ตะวันออกเฉียงเหนือ กลาง ใต้ และกรุงเทพมหานคร) และทำการสุ่มเขตพื้นที่ศึกษามาภูมิภาคละ 2 เขตพื้นที่การศึกษา โดยมีเขตพื้นที่การศึกษาที่สุ่มมาได้ทั้งหมด 10 เขตพื้นที่การศึกษา โดยแต่ละเขตพื้นที่จะมีผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 1 คน และสุ่มบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาในเขตพื้นที่เขตละ 4 คน และผู้บริหารสถานศึกษาที่บุคลากรนั้นรับผิดชอบในการติดตามกำกับประกันคุณภาพเขตพื้นที่ละ 4 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์หรือเดินทางไปเก็บข้อมูลด้วยตนเองตามความเหมาะสม

เครื่องมือในการวิจัย เครื่องมือในการวิจัยแยกเป็น 2 ชุด คือสำหรับพัฒนาตัวบ่งชี้ และสำหรับใช้ประเมินประสิทธิผลการปฏิบัติงาน

1) **เครื่องมือสำหรับพัฒนาตัวบ่งชี้** เป็นแบบสอบถามสำหรับให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ 1 ชุด (160 ข้อ) ให้บุคลากรในเขตพื้นที่ฯ ตรวจสอบตัวบ่งชี้ภาคสนาม 1 ชุด (110 ข้อ)

2) **เครื่องมือสำหรับประเมินประสิทธิผลการปฏิบัติงาน** ดำเนินการโดย

2.1 นำตัวบ่งชี้ที่พัฒนาได้ในขั้นตอนที่ 1 มาสร้างเครื่องมือเพื่อหาความเที่ยง ความตรง และการนำไปทดลองใช้ประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในเขตพื้นที่ฯ จำนวน 1 ชุด (84 ข้อ)

2.2 ปรับปรุงเป็นแบบประเมินที่นำออกใช้จริง มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม 1 ชุด สำหรับผู้บริหารในเขตพื้นที่การศึกษาประเมินตนเอง 61 ข้อ สำหรับบุคลากรในเขตพื้นที่ฯ ประเมินตนเอง 67 ข้อ และประเมินเพื่อนร่วมงาน 3 คน คนละ 36 ข้อ รวมทั้งสิ้น 175 ข้อ และสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่ฯ ประเมินบุคลากรในเขตพื้นที่ฯ จำนวน 31 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อคัดเลือกตัวบ่งชี้ตามการตัดสินใจของผู้เชี่ยวชาญ ได้ดำเนินการโดยใช้เกณฑ์คัดเลือก 2 เกณฑ์ ดังนี้คือ

ก. การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับพิจารณาความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ และความเป็นไปได้ในการใช้โดยผู้เชี่ยวชาญ ทำโดยหาค่าเฉลี่ยของแต่ละข้อคำถาม ถ้าได้ค่าเฉลี่ยมากกว่าหรือเท่ากับ 3 ทั้งด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการใช้ถือว่าตัวบ่งชี้เหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงาน

ข. การหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา โดยหาค่า IOC ข้อคำถามใดได้ค่า IOC จากการตัดสินใจของผู้เชี่ยวชาญ มากกว่า หรือ เท่ากับ ร้อยละ 80 ถือว่าข้อคำถามนั้นมีความตรง (content validity) อยู่ในเกณฑ์ที่ใช้ได้ ซึ่งแสดงว่ามีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาที่มุ่งวัด (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2542)

ตัวบ่งชี้ที่ได้รับการคัดเลือกจะต้องผ่านเกณฑ์การคัดเลือกทั้งข้อ ก และ ข

2. การวิเคราะห์ข้อมูลในการทดสอบความเที่ยงของเครื่องมือ ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้ คือ

ก. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยการคัดเลือกแบบสอบถามที่ได้จากการทดลองใช้เครื่องมือ โดยแบบสอบถามตอนใดมีค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา มากกว่า 0.50 ถือว่าเป็นแบบ สอบถามที่ใช้ได้เพราะมีค่าความเที่ยงอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด(Nunally, 1987) โดยได้นำเครื่องมือไปทดลองใช้กับบุคลากร 32 คน ใน 6 เขตพื้นที่การศึกษา พบว่าแบบสอบถามมีความเที่ยง คือมีค่า สัมประสิทธิ์ แอลฟาทั้งหมด คือ 0.979 โดยมีค่าความเที่ยงแยกเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านสมรรถนะ กระบวนการ และผลสำเร็จในการปฏิบัติงาน คือ 0.98, 0.855 และ 0.936 ตามลำดับ

ข. นำเครื่องมือไปทดลองใช้วัดประสิทธิผลใน 2 เขตพื้นที่การศึกษาที่อยู่ในและนอก กรุงเทพมหานคร โดยสอบถามผู้ตอบเกี่ยวกับความตรงในเนื้อหา ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ในการใช้ ตลอดจนความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงแบบสอบถาม และนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขให้ได้เครื่องมือฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ประเมินผลการปฏิบัติงานจริงในเขตพื้นที่การศึกษาต่อไป

3. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการประเมินผลการปฏิบัติงานในเขตพื้นที่การศึกษา

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามใช้การคำนวณหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคุณภาพผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาในสมรรถนะ 3 ด้าน (ความรู้ ทักษะ และบุคลิกลักษณะ) รวมทั้งนำผลการปฏิบัติงานด้านกระบวนการในการทำงานของบุคลากร และผลผลิตที่ได้จากการปฏิบัติงานในภาพรวมของเขตพื้นที่มาคำนวณเพื่อหาค่าเฉลี่ยในภาพรวมของแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา และภาพรวมของทุกเขตพื้นที่การศึกษา แล้วนำมาประเมินผลโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด พร้อมทั้งสรุปประเด็นปัญหาและข้อเสนอแนะเพื่อใช้ปรับปรุงการปฏิบัติงานในภาพรวมต่อไป

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

1. **ผลการพัฒนาตัวบ่งชี้** จากการนำตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้นไปตรวจสอบความตรงโดยผู้เชี่ยวชาญ 12 คน และไปทดสอบภาคสนามด้วยแบบสอบถามและการทำ Focus Group ทำให้ได้ตัวบ่งชี้สำหรับประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในเขตพื้นที่การศึกษาจำนวน 84 ตัวบ่งชี้ โดยแยกเป็นตัวบ่งชี้สมรรถนะการปฏิบัติงาน 53 ตัวบ่งชี้ (ความรู้ 20 ทักษะ 19 และบุคลิกลักษณะ 14 ตัวบ่งชี้) ตัวบ่งชี้กระบวนการปฏิบัติงาน 14 ตัวบ่งชี้ และตัวบ่งชี้ผลสำเร็จการปฏิบัติงาน 17 ตัวบ่งชี้ โดยตัวบ่งชี้ทั้งหมดมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 83.33 - 100 % และมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความเหมาะสมในเนื้อหา (จากการให้คะแนน 1-5 คะแนน ตาม Likert scale) ระหว่าง 4.08 - 5 คะแนน และมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ระหว่าง 3.84 - 4.91 คะแนน โดย**ตัวบ่งชี้สมรรถนะ**ที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุดทั้งในด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้คือ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาและวิธีการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อให้ได้มาตรฐาน มีความรู้ความเข้าใจกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาอันได้แก่ การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพและการประเมินคุณภาพและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับสถานศึกษาและองค์กรที่ประเมินคุณภาพการศึกษา สามารถสร้างเครือข่ายประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ **ตัวบ่งชี้กระบวนการ**ที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการจัดทำแผนงานและแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา มีการจัดทำและประกาศเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา และมีการส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาทำการประเมินตนเองได้อย่างถูกต้องและเป็นระบบ **ตัวบ่งชี้ผลสำเร็จการปฏิบัติงาน**ที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ มีนโยบาย แผนงานและรูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจนให้สถานศึกษานำไปเป็นแนวทางในการดำเนินงาน มีมาตรฐานการศึกษาสำหรับสถานศึกษาใช้เป็นแนวปฏิบัติในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและมีคณะทำงานที่รับผิดชอบและให้ความช่วยเหลือสถานศึกษาที่ยังไม่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์อย่างเป็นระบบ โดยมีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้ คือ

ตารางที่ 1 รายการตัวบ่งชี้สำหรับใช้ประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในเขตพื้นที่การศึกษา

IOC/%	รายการตัวบ่งชี้ (ค่าเฉลี่ยความเหมาะสม, ความเป็นไปได้ในการใช้)
	<p>ก. สมรรถนะในการปฏิบัติงาน</p> <p>ตัวบ่งชี้ด้านความรู้</p> <p>1) ความรู้ทั่วไปในการจัดการศึกษา</p>
	<p>1.1) มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับหลักการจัดการศึกษา คือ</p>
100	<p>1. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายและแผนการจัดการศึกษาของประเทศ แผนแม่บทในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษารวมทั้งขั้นตอนการบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา (4.46 , 4.42)</p>
	<p>1.2) มีความรู้เพื่อใช้ในการบริหารงานวิชาการ</p>
100	<p>2. มีความรู้ความเข้าใจระบบการประกันคุณภาพในการจัดการศึกษา มาตรฐานการศึกษา หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและการจัดกระบวนการเรียนรู้ (4.52 , 4.53)</p>
	<p>1.3) มีความรู้ด้านระบบข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา</p>
100	<p>3. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศภายในหน่วยงาน เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการจัดการศึกษา (4.56, 4.55)</p>
	<p>1.4 มีความรู้ด้านการจัดทำแผนทางการศึกษา</p>
100	<p>4. มีความรู้ความเข้าใจด้านการจัดทำแผนงาน/โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยสามารถกำหนดเป้าหมายและการ ดำเนินงานได้ชัดเจน (4.57, 4.56)</p>
	<p>1.5) มีความรู้ด้านการประเมินผลการดำเนินงานทางการศึกษา</p>
83.33	<p>5. มีความรู้ความเข้าใจความหมายและระบบของการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานทางการศึกษา รวมถึงขั้นตอน/กระบวนการของการวัดและประเมินผลและสามารถนำผลประเมินที่ได้ไปใช้พัฒนางานด้านการศึกษา (4.58, 4.58)</p>
	<p>1.6) มีความรู้ด้านการบริหารทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา</p>
100	<p>6. มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากร ตลอดจนการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา (4.55, 4.51)</p>
	<p>1.7) มีความรู้สำหรับการบริหารงานบุคคลและการประสานงาน</p>
100	<p>7. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลและการประสานงาน ตลอดจน การพัฒนาระบบงานและการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากร (4.50, 4.69)</p>
	<p>2) ความรู้เฉพาะเกี่ยวกับกาประกันคุณภาพการศึกษา</p>
	<p>2.1) มีความรู้ในการส่งเสริมการจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา</p>

ตารางที่ 1 (ต่อ)

IOC/%	รายการตัวบ่งชี้ (ค่าเฉลี่ยความเหมาะสม, ความเป็นไปได้ในการใช้)
100	8. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาและวิธีการจัดระบบประกันคุณภาพเพื่อให้ได้มาตรฐาน (4.91, 4.91)
100	9. มีความรู้ความเข้าใจกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาอันได้แก่การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพและการประเมินคุณภาพ (4.91, 4.83)
100	10. มีความรู้ความเข้าใจด้านการวางแผนและการจัดกิจกรรมดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพ การศึกษา (4.83, 4.72)
100	11. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบ วิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา รวมทั้ง กฎเกณฑ์ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง (4.77, 4.72)
2.2) มีความรู้ในการตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา	
100	12. มีความรู้ ความเข้าใจระบบและวิธีการตรวจสอบ ทบทวนและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา (4.72, 4.70)
100	13. มีความรู้ความเข้าใจในการนำผลการตรวจสอบ ทบทวนไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาและสร้าง ความเข้มแข็งแก่สถานศึกษา (4.72, 4.67)
100	14. มีความรู้ความเข้าใจสำหรับใช้ในการนิเทศ และตรวจสอบคุณภาพสถานศึกษา (4.68, 4.67)
2.3) มีความรู้ในการส่งเสริมและประสานงานการประกันคุณภาพภายนอกและภายในสถานศึกษา	
91.67	15. มีความรู้ความเข้าใจกระบวนการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพสถานศึกษาและสามารถนำความรู้ไปใช้ในการส่งเสริมและประสานงานการประกันคุณภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ (4.67, 4.65)
100	16. มีความรู้ความเข้าใจในการส่งเสริมการเตรียมความพร้อมสำหรับสถานศึกษาเพื่อการประเมินตนเอง และรองรับการประเมินภายนอก (4.83, 4.67)
2.4) มีความรู้เพื่อศึกษาค้นคว้าวิจัยมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา	
100	17. มีความรู้ความเข้าใจหลักการแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดทำมาตรฐานการศึกษาเพื่อนำมาใช้ในการ กำหนดมาตรฐานการศึกษา (4.10, 4.04)
100	18. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตัวบ่งชี้และเกณฑ์ในการตัดสินการผ่านมาตรฐานของการประกันคุณภาพการศึกษา (4.42, 4.10)
100	19. มีความรู้ความเข้าใจวิธีการค้นคว้าและวิจัยเกี่ยวกับมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในและนอกสถานศึกษาเพื่อนำผลมาใช้ในการพัฒนาสถานศึกษา (4.50, 4.20)
91.67	20. มีความรู้ความเข้าใจในการสนับสนุนการพัฒนานวัตกรรม และสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้านการประกันคุณภาพให้แก่สถานศึกษา (4.08, 3.84)

ตารางที่ 1 (ต่อ)

IOC/%	รายการตัวบ่งชี้ (ค่าเฉลี่ยความเหมาะสม, ความเป็นไปได้ในการใช้)
	ตัวบ่งชี้ด้านทักษะ
	1) มีทักษะทั่วไปในการจัดการศึกษา
	1.1) มีทักษะด้านการวางแผนและบริหารงาน
100	21. มีทักษะในการจัดทำแผนงาน/โครงการในการดำเนินงานได้สอดคล้องกับเป้าหมายของหน่วยงาน (4.75, 4.58)
100	22. มีทักษะในการนำแผนไปสู่การปฏิบัติโดยสามารถดำเนินการตามแผนที่วางไว้และนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลงานมาใช้ในการวางแผนเพื่อพัฒนางาน (4.67, 4.42)
	1.2) มีทักษะในการวิเคราะห์ วิจัยและประเมินผล
100	23. มีทักษะในการวิเคราะห์วิจัยและประเมินผลตลอดจนการรายงานผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ (4.54, 4.44)
	1.3) มีทักษะในการสื่อสารและใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา
100	24. สามารถ พุดกระตุ้น ชักจูงโน้มน้าว ให้มีการร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ ร่วมตัดสินใจเพื่อให้เกิดผลตามเป้าหมายของเขตพื้นที่การศึกษา (4.50, 4.42)
100	25. สามารถจัดระบบและใช้ข้อมูลสารสนเทศที่หลากหลายครอบคลุมและเป็นปัจจุบัน (4.50, 4.50)
	1.4) มีทักษะในการนิเทศ ติดตาม กำกับงาน
100	26. สามารถกำหนดแผนการนิเทศ ติดตามกำกับงานได้อย่างเหมาะสมและดำเนินการได้ตามแผน ถูกต้องเป็นระบบ (4.52, 4.46)
91.67	27. สามารถนิเทศ ให้คำปรึกษา/แนะนำแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้สามารถดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม (4.51, 4.52)
	1.5) มีทักษะในการประสานงานและประชาสัมพันธ์
100	28. รู้จักควบคุมอารมณ์และสามารถบริหารจัดการความขัดแย้งได้ (4.54, 4.50)
	29. สามารถเผยแพร่และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการปฏิบัติงานกับผู้อื่นได้ (4.42, 4.30)
	2) ทักษะเฉพาะในการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา
	2.1) ทักษะด้านการส่งเสริมการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
100	30. มีทักษะในการส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดสร้างระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นฐานการปรับปรุงและพัฒนา (4.42, 4.33)
100	31. ทักษะในการจัดทำแผนงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายและความต้องการของสถานศึกษา (4.58, 4.53)
100	32. มีทักษะในการนิเทศกำกับติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษาให้ปฏิบัติตามแผนอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง (4.67, 4.42)

ตารางที่ 1 (ต่อ)

IOC/%	รายการตัวบ่งชี้ (ค่าเฉลี่ยความเหมาะสม, ความเป็นไปได้ในการใช้)
	2.2) ทักษะในการตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา
100	33. มีทักษะในการตรวจสอบ วิเคราะห์ผลการประเมินและนำมาใช้กำหนดนโยบายในการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (4.63, 4.56)
100	34. สามารถวิเคราะห์ข้อมูลและรายงานผลคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาได้รวดเร็ว ถูกต้องสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ (4.58, 4.08)
	2.3) ทักษะในการส่งเสริมประสานงานการประกันคุณภาพภายในและภายนอกสถานศึกษา
100	35. สามารถให้คำแนะนำสถานศึกษาทำการประเมินและจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (4.75, 4.42)
91.67	36. มีทักษะในการประสานงานกับ หน่วยงานประเมินภายนอก และสถานศึกษาเพื่อเตรียมรับการประเมินภายนอกและติดตามผลการประเมินภายนอกมาพัฒนาสถานศึกษา (4.42, 4.42)
	2.4) ทักษะในการศึกษา ค้นคว้า วิจัยมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา
100	37. มีทักษะในการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับมาตรฐาน เกณฑ์และตัวบ่งชี้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา (4.58, 4.25)
100	38. สามารถส่งเสริม สนับสนุนร่วมกับสถานศึกษาเพื่อดำเนินการวิจัยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา (4.58, 4.42)
100	39. สามารถส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษานำผลการวิจัยมาตรฐานและการประกันคุณภาพมาใช้ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (4.67, 4.67)
	ตัวบ่งชี้ด้านบุคลิกลักษณะ
	1) คุณลักษณะที่เหมาะสมของบุคลากรทางการศึกษา
	1.1) มีคุณธรรมและความเป็นกัลยาณมิตร
100	40. ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการประกอบอาชีพโดยมีความเสียสละ รับผิดชอบในหน้าที่ มีทัศนคติที่ดีต่องานและผู้ร่วมงาน ใจกว้างยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นตลอดจนให้ความช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ (4.67, 4.58)
	1.2) มีวิสัยทัศน์ มองการณ์ไกล
100	41. สามารถเป็นผู้นำทางวิชาการได้ มองเห็นภาพอนาคต กำหนดเป้าหมายและสร้างโอกาสในการพัฒนาได้ทุกสถานการณ์ (4.67, 4.50)
	1.3) มีความใฝ่รู้และกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเองและหน่วยงาน
100	42. มุ่งมั่นพัฒนางานเต็มศักยภาพ โดยแสวงหาความรู้ตลอดจนใช้เทคโนโลยีและข้อมูลสารสนเทศใหม่ๆ มาพัฒนาตนเองและหน่วยงาน (4.75, 4.58)

ตารางที่ 1 (ต่อ)

IOC/%	รายการตัวบ่งชี้ (ค่าเฉลี่ยความเหมาะสม, ความเป็นไปได้ในการใช้)
	1.4) มีความต้องการความสำเร็จและเชื่อมั่นในตนเอง
100	43. มีเป้าหมายแผนงานชัดเจนและสามารถปฏิบัติงานด้วยความมั่นใจจนเกิดผลจริง (4.75, 4.50)
	1.5) รู้จักการทำงานและแก้ไขปัญหาร่วมกับผู้อื่น
100	44. สามารถมองเห็นปัญหา และมีทางเลือกในการแก้ไขร่วมกับผู้อื่นได้ โดยเคารพในความคิดเห็นของกันและกันและร่วมกันรับผิดชอบ (4.75, 4.67)
	2) คุณลักษณะเฉพาะอันเป็นที่ยอมรับทางวิชาชีพในการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา
	2.1) คุณลักษณะที่ส่งเสริมการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
100	45. มีความคิดริเริ่มและมองงานในเชิงสร้างสรรค์ มุ่งมั่นในการทำงานเพื่อนำไปสู่เป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาในเขตพื้นที่ (4.75, 4.58)
100	46. มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพศึกษา ตัวบ่งชี้ทางการศึกษาและการวัดและการประเมินผลการศึกษา (4.67, 4.42)
	2.2) คุณลักษณะที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา
100	47. มีความรอบรู้และเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษา ทั้งด้านผลผลิต กระบวนการและปัจจัย (4.83, 4.42)
100	48. มีความละเอียดรอบคอบใช้ความคิดไตร่ตรองพิจารณาเพื่อให้การตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษาสำเร็จลุล่วงด้วยความสมบูรณ์มากที่สุด (4.58, 4.33)
100	49. มีความยุติธรรมไม่ลำเอียงหรือเห็นแก่พวกพ้อง โดยมีกระบวนการตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานการศึกษาที่โปร่งใสตรวจสอบได้ (4.91, 4.58)
	2.3) คุณลักษณะในการส่งเสริมและประสานงานการประกันคุณภาพภายในและภายนอกสถานศึกษา
100	50. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับสถานศึกษาและองค์กรที่ประเมินคุณภาพการศึกษา สามารถสร้างเครือข่าย ประสานความร่วมมือ กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ (4.91, 4.75)
81.33	51. มีความรับผิดชอบในการประสานงานการประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา (4.50, 4.25)
	2.4) คุณลักษณะที่เอื้อต่อการศึกษาค้นคว้า วิจัยมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา
91.67	52. มีประสบการณ์ด้านการวิจัย การวัดและประเมินผลการศึกษา (4.67, 4.33)
81.33	53. มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานในหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ (4.67, 4.50)

ตารางที่ 1 (ต่อ)

IOC/%	รายการตัวบ่งชี้ (คำเฉลี่ยความเหมาะสม, ความเป็นไปได้ในการใช้)
	ข) กระบวนการในการปฏิบัติงาน
	1) การควบคุมคุณภาพการศึกษา
100	54. จัดทำและประกาศเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา (5, 4.42)
100	55. จัดทำแผนงานและแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา (5, 4.91)
100	56. ดำเนินการส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาให้ถึงเกณฑ์มาตรฐาน (4.42, 4.33)
100	57. นิเทศเพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรในสถานศึกษาในการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา (4.42, 4.33)
100	58. ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาทำการประเมินตนเองได้อย่างถูกต้องและเป็นระบบ (5, 4.83)
100	59. จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษาได้ครบถ้วนถูกต้อง เป็นปัจจุบัน (4.91, 4.83)
	2) การตรวจสอบ ทบทวนและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา
100	60. มีการจัดทำรอบแผนงาน และแนวทางดำเนินการตรวจสอบ ทบทวนและปรับปรุงคุณภาพภายในเขตพื้นที่สำหรับใช้ตรวจสอบสถานศึกษา (4.91, 4.83)
100	61. กำหนดวิธีการและกระบวนการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาที่ยุติธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้ (4.42, 4.25)
100	62. ดำเนินการตรวจสอบ ทบทวนคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา (4.42, 4.42)
100	63. ดำเนินการให้ความช่วยเหลือสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา (4.33, 4.33)
	3) การส่งเสริมการประสานงานระหว่างการประกันคุณภาพภายในและภายนอกของสถานศึกษา
100	64. สร้างความเข้าใจในวิธีการดำเนินงานในขั้นตอนของการประกันคุณภาพภายในและการประเมินและรับรองคุณภาพของสถานศึกษา (4.33, 4.33)
100	65. นิเทศแนะนำแนวปฏิบัติเพื่อเตรียมความพร้อมแก่สถานศึกษาเพื่อพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและเตรียมรับการประเมินและรับรองคุณภาพการศึกษา (4.42, 4.42)
100	66. ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (4.25, 4.25)

ตารางที่ 1 (ต่อ)

IOC/%	รายการตัวบ่งชี้ (ค่าเฉลี่ยความเหมาะสม, ความเป็นไปได้ในการใช้)
100	67. สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดทำรายงานการประเมินตนเองเพื่อรับการประเมินภายนอก (4.42, 4.42) สำเร็จของการดำเนินงาน
1) งานส่งเสริมการจัดระบบ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	
100	68. มีมาตรฐานการศึกษา สำหรับสถานศึกษาใช้เป็นแนวปฏิบัติในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (5, 4.33)
100	69. มีนโยบาย แผนงานและรูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจน ให้สถานศึกษานำไปเป็นแนวทางในการดำเนินงาน (5, 4.87)
100	70. มีเอกสาร สื่อ นวัตกรรมเกี่ยวกับ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (4.33, 4.33)
100	71. มีผลการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพและการประกันคุณภาพการศึกษา (4.25, 4.17)
100	72. สถานศึกษามีการจัดสร้าง และผดุงระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (4.35, 4.17)
2) งานตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา	
100	73. มีระบบการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา (4.91, 4.83)
100	74. มีคณะกรรมการระดับเขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินการตรวจสอบ วิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อกำหนดนโยบายในการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (4.83, 4.33)
100	75. สถานศึกษาได้รับการตรวจสอบ/ทบทวนการดำเนินงาน จากเขตพื้นที่การศึกษาอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง (4.25, 4.00)
100	76. มีคณะทำงานที่รับผิดชอบและให้ความช่วยเหลือสถานศึกษาที่ยังไม่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ อย่างเป็นระบบ (5, 4.33)
3) งานส่งเสริมและประสานงานการประกันคุณภาพภายในและภายนอกสถานศึกษา	
100	77. สถานศึกษาได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประเมินตนเอง และจัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (4.91, 4.83)
100	78. มีเครือข่ายการประสานงานระหว่างเขตพื้นที่ สถานศึกษาและสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เมื่อถึงกำหนดการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา (4.83, 4.33)
100	79. มีการนำผลการประเมินภายนอกมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในเขตพื้นที่ฯ (4.25, 4.17)

ตารางที่ 1 (ต่อ)

IOC/%	รายการตัวบ่งชี้ (ค่าเฉลี่ยความเหมาะสม, ความเป็นไปได้ในการใช้)
100	80. สถานศึกษาที่ได้รับการรับรองคุณภาพ ได้รับการผดุงระบบประกันคุณภาพภายในเพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (4.33, 4.33) 4) งานการศึกษา ค้นคว้า วิจัย มาตรฐานการประกันคุณภาพศึกษา
100	81. มีผลการศึกษา ค้นคว้า วิจัย มาตรฐานการประกันคุณภาพภายในและภายนอกสถานศึกษาของเขตพื้นที่ฯ (4.33, 4.00)
100	82. สถานศึกษาได้รับการส่งเสริม สนับสนุนและหรือร่วมกับเขตพื้นที่ฯ ดำเนินการวิจัย มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา (4.33, 4.17)
100	83. สถานศึกษามีการนำผลการวิจัยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษามาใช้ในการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (4.25, 4.17)
100	84. มีหลักฐานการรวบรวมและเผยแพร่ผลการวิจัยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาภายในเขตพื้นที่ฯ (4.25, 4.17)

2. ผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในเขตพื้นที่การศึกษา พบว่า ทุกเขตพื้นที่การศึกษามีผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูง โดยมีคะแนนผลการปฏิบัติงานสูงสุดคือ ด้านสมรรถนะการปฏิบัติงาน รองลงมาคือด้านกระบวนการและผลสำเร็จในการปฏิบัติงานตามลำดับ ดังแสดงไว้ในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของสำนักงานเขตพื้นที่ในภาพรวม

ด้าน	ระดับผลการปฏิบัติงาน	\bar{X}	S.D.
1. ในภาพรวมทุกด้าน	สูง	2.821	0.152
2. ด้านสมรรถนะการปฏิบัติงาน	สูง	3.008	0.159
3. ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน	สูง	2.821	0.146
4. ด้านผลสำเร็จในการปฏิบัติงาน	สูง	2.634	0.258

เมื่อพิจารณาผลการปฏิบัติงานจำแนกตามภาคภูมิศาสตร์ พบว่า สำนักงานเขตพื้นที่ใน
ทุกภาคมีผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูง โดยเรียงลำดับตามผลการปฏิบัติงานจากมากมาน้อยคือ
สพท. ใน กทม. ในภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามลำดับ
ดังแสดงผลไว้ในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 แสดงผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของ สพท. จำแนกรายภาคภูมิศาสตร์

ภาคภูมิศาสตร์	ระดับผล การปฏิบัติงาน	\bar{X}	S.D.
1. สพท.ในกทม.	สูง	3.023	0.212
2. สพท.ในภาคเหนือ	สูง	2.970	0.300
3. สพท.ในภาคกลาง	สูง	2.882	0.330
4. สพท.ในภาคใต้	สูง	2.816	0.304
5. สพท.ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	สูง	2.810	0.343
รวมทุกภาค	สูง	2.821	0.152

เมื่อพิจารณาผลการปฏิบัติงานของสำนักเขตพื้นที่ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 10 เขตพื้นที่แยกราย
เขตพื้นที่ พบว่าทุก สพท.มีผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูง โดยเรียงลำดับผลการปฏิบัติงานจาก
มากมาน้อยคือ สพท.พะเยาเขต2 สมุทรปราการเขต 1 กทม.เขต 2 นครราชสีมาเขต 5 กทม. เขต 1
ปัตตานี เขต 2 เชียงใหม่ เขต 3 สงขลาเขต 1 ปทุมธานี เขต 1 และอุบลราชธานีเขต 4 โดยมีราย
ละเอียดตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4 ผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของ สพท.ในภาพรวมและรายเขตพื้นที่

เขตพื้นที่ฯ	อันดับ	ระดับผลการปฏิบัติงาน	\bar{X} (S.D.) รวม ของ สพท.	\bar{X} (S.D.)แยกตามมิติการประเมิน		
				สมรรถนะ	กระบวนการ	ผลสำเร็จ
1. พะเยา เขต 2	1	สูง	3.115 (0.089)	3.081 (0.634)	3.238 (0.102)	3.026 (0.231)
2. เชียงใหม่ เขต 3	7	สูง	2.755 (0.187)	2.964 (0.178)	2.793 (0.167)	2.509 (0.349)
3. สงขลา เขต 1	8	สูง	2.663 (0.205)	2.914 (0.233)	2.666 (0.125)	2.411 (0.287)
4. ปัตตานี เขต 2	6	สูง	2.802 (0.161)	2.961 (0.324)	2.866 (0.224)	2.581 (0.469)
5. อุบลราชธานี เขต 4	10	สูง	2.470 (0.223)	2.750 (0.367)	2.460 (0.351)	2.202 (0.319)
6. นครราชสีมา เขต 5	5	สูง	2.953 (0.165)	3.129 (0.522)	3.000 (0.193)	2.732 (0.305)
7. สมุทรปราการเขต 1	2	สูง	3.015 (0.215)	3.302 (0.344)	2.857 (0.154)	2.868 (0.213)
8. ปทุมธานี เขต 1	9	สูง	2.477 (0.252)	2.833 (0.244)	2.333 (0.157)	2.267 (0.354)
9. กรุงเทพฯ เขต 1	4	สูง	2.962 (0.082)	3.040 (0.461)	2.999 (0.222)	2.849 (0.321)
10. กรุงเทพฯ เขต 2	3	สูง	3.000 (0.063)	3.089 (0.362)	2.944 (0.187)	2.967 (0.361)
รวมทุกเขตพื้นที่ฯ	-	สูง	2.821 (0.152)	3.007 (0.158)	2.821 (0.146)	2.642 (0.257)

เมื่อพิจารณาผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร จำแนกตามความคิดเห็นของผู้ประเมิน พบว่า กลุ่มบุคลากรทุกกลุ่มประเมินว่ามีผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูงโดยกลุ่มบุคลากรใน สพท. ประเมินเพื่อนร่วมงานได้ระดับคะแนนเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ผู้บริหาร สพท. เป็นผู้ประเมินบุคลากรใน สพท. ประเมินตนเองและผอ.สถานศึกษาเป็นผู้ประเมินตามลำดับ โดยมีรายละเอียดตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5 ผลการประเมินผลการปฏิบัติงาน จำแนกตามกลุ่มผู้ประเมิน

ผู้ประเมิน	จำนวน คน	ระดับผล การ ปฏิบัติงาน	อันดับ	คะแนน เฉลี่ย ต่ำสุด- สูงสุด	\bar{X}	S.D.
1. ผู้อำนวยการ สพท.	10	สูง	2	2.20-3.30	2.953	0.262
2. บุคลากรใน สพท. (ประเมิน ตนเอง)	39	สูง	3	2.08-3.41	2.918	0.302
3. บุคลากรใน สพท. (ประเมิน เพื่อนร่วมงาน)	112	สูง	1	2.64-3.14	2.962	0.315
4. ผู้อำนวยการสถานศึกษา	40	สูง	4	2.22-3.03	2.583	0.182

เมื่อพิจารณาผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรจำแนกตามรายการประเมินแต่ละข้อในภาพรวมของการประเมินพบว่า สพท.ได้คะแนนเฉลี่ยผลการปฏิบัติงานสูงสุด คือ มีความรอบรู้และเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาทั้งด้านผลผลิต กระบวนการและปัจจัย ส่วนผลการปฏิบัติงานต่ำสุดคือ สถานศึกษาได้รับการส่งเสริมสนับสนุนร่วมกับ สพท. ดำเนินการวิจัยมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา

เมื่อพิจารณาแยกตามมิติของการประเมินพบว่า ด้านสมรรถนะการปฏิบัติงาน สพท. ได้คะแนนเฉลี่ยผลการปฏิบัติงานสูงสุด คือ มีความรอบรู้ และเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาทั้งด้านผลผลิต กระบวนการและปัจจัยส่วนผลการปฏิบัติงานต่ำสุดคือ มีความรอบรู้ ความเข้าใจเรื่องการจัดสรรงบประมาณ และทรัพยากร ตลอดจนการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา

ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน พบว่า สพท.ได้คะแนนเฉลี่ยผลการปฏิบัติงานสูง คือ สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดทำรายงานการประเมินตนเอง เพื่อรับการประเมินภายนอก ส่วนผลการปฏิบัติงาน

ต่ำสุดคือ มีการจัดทำและประกาศเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา

ด้านผลสำเร็จในการปฏิบัติงาน พบว่า สพท.ได้คะแนนเฉลี่ยผลการปฏิบัติงานสูงสุด คือ มีมาตรฐานการศึกษาสำหรับสถานศึกษาใช้เป็นแนวปฏิบัติในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ส่วนผลการปฏิบัติงานต่ำสุด คือ สถานศึกษาได้รับการส่งเสริม สนับสนุน และหรือร่วมกับเขตพื้นที่ฯ ดำเนินการวิจัยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา

สำหรับผลการสรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและสภาพการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา พบว่า มีปัญหาที่ต้องปรับปรุง 5 ด้าน ได้แก่

1. ด้านระบบการดำเนินงาน มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับ การขาดความตระหนักในเรื่องการพัฒนาคุณภาพภายในสถานศึกษา ขาดการวางระบบประกันคุณภาพที่ชัดเจน ขาดการประสานงานและการกำหนดหน้าที่ร่วมกัน ทำให้ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไม่เข้มแข็ง รวมทั้งสถานศึกษายังมีข้อบกพร่องในด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา รวมถึงการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผน โดยต้องมุ่งพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพ ด้วยการจัดบุคลากรให้เพียงพอ และจัดระบบการปฏิบัติงานให้มีการบูรณาการร่วมกัน

2. ด้านการนิเทศสถานศึกษา มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับความไม่เพียงพอของเวลาและบุคลากรในการออกนิเทศ รวมทั้งระบบการนิเทศของ สพท. ขาดการบูรณาการร่วมกันกับสถานศึกษา ในด้านการวางแผนจัดระบบการนิเทศ และระบบการดูแลช่วยเหลือสถานศึกษา โดยมีข้อเสนอแนะให้ปรับแผนการนิเทศให้ดีขึ้น โดยเสนอให้กำหนดเป็นนโยบายสำหรับปฏิบัติและกำหนดผู้รับผิดชอบให้ชัดเจนยิ่งขึ้น รวมถึงการประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจให้แก่สถานศึกษาเพื่อบูรณาการการนิเทศงานประกันคุณภาพทั้งระบบร่วมกัน

3. ด้านทัศนคติของผู้ปฏิบัติงาน ผู้บริหารและบุคลากรไม่เห็นความสำคัญและมีทัศนคติที่ไม่ดีต่องานประกันคุณภาพฯ จึงควรจัดอบรมให้ความรู้ และสร้างความตระหนักให้เกิดขึ้น ตลอดจนสร้างเสริมความเข้าใจอันดี และสร้างทัศนคติที่ดีต่องานประกันคุณภาพฯ ร่วมกัน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพที่ยั่งยืนให้แก่สถานศึกษามากกว่าการมุ่งพัฒนาเพื่อเตรียมรองรับการประเมินภายนอกเพียงอย่างเดียว

4. ด้านงบประมาณสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพฯ เนื่องจากการขาดแคลนงบประมาณและสิ่งอำนวยความสะดวกที่สนับสนุนการดำเนินงาน จึงเสนอให้มีการจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติม เพื่อนำมาใช้ในการดำเนินงาน ทั้งในด้านค่าใช้จ่ายในการอบรมบุคลากร, ยานพาหนะ, ค่าเดินทาง ค่าสื่ออุปกรณ์และเทคโนโลยีต่างๆ รวมถึงการจัดการอบรมประชุมปฏิบัติการ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากรทั้งในและนอกองค์กร

5. ด้านนโยบายของผู้บริหาร ผู้บริหารระดับสูงไม่เห็นความสำคัญและไม่ให้การสนับสนุน ทำให้ผู้ปฏิบัติงานขาดขวัญและกำลังใจ จึงได้เสนอให้มีการสร้างความตระหนักแก่ผู้บริหาร เพื่อจะได้ลงมาดูแลการปฏิบัติงานของบุคลากรในด้านนี้อย่างจริงจังและทั่วถึง เช่น มีการกำหนดนโยบาย แผนงาน และแนวปฏิบัติที่ชัดเจน มีการติดตามประเมินผล ช่วยเหลือดูแลการแก้ปัญหาอย่างจริงจัง เพื่อให้หน่วยปฏิบัติและบุคลากรมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานทุก ๆ ด้านอันเกี่ยวกับงาน ประกันคุณภาพการศึกษาได้อย่างเต็มที่

ข้อเสนอแนะในการวิจัย คือ เขตพื้นที่การศึกษาต่าง ๆ ควรนำตัวบ่งชี้สำหรับประเมินผลการปฏิบัติงานและเครื่องมือวิจัย(แบบประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในเขตพื้นที่การศึกษา) ไปใช้เป็นแนวทางในการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในเขตพื้นที่การศึกษาของตนโดยปฏิบัติตามคำชี้แจงในคู่มือ ซึ่งแนะนำวิธีการเก็บข้อมูล การวิเคราะห์และแปลผลไว้อย่างสมบูรณ์ อันนับว่าเป็นการช่วยให้เขตพื้นที่การศึกษาสามารถประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองและปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ ได้อย่างต่อเนื่อง อันจะก่อให้เกิดการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเขตพื้นที่การศึกษาให้ยั่งยืนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- นงราม เศรษฐพานิช และสุวิมล ว่องวานิช. (2547). เอกสารประกอบการสอนวิชาวิธีวิทยาการประกันคุณภาพการศึกษาเรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษา. (อัดสำเนา).
- ปฏิรูปการศึกษา, สำนักงาน. (2545). วิจัยเพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้สำหรับการประเมินคุณภาพการบริหาร และการจัดการเขตพื้นที่ การศึกษา: กรุงเทพมหานคร.
- วัฒนา สุขศิริ. (2549). การวิเคราะห์องค์ประกอบที่เหมาะสมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิชาการ, กรม (2546). พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และกฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2546). การพัฒนาดัชนีวัดคุณภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: วารสารครุศาสตร์ ปีที่ 31 ฉบับ 3 มี.ค. - มี.ย. 46.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2545). ทฤษฎีการประเมิน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

◆ การพัฒนาตัวบ่งชี้สำหรับประเมินผลการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ◆

- ศึกษาธิการ, กระทรวง (2546). *คู่มือการปฏิบัติงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: เอกสารอัดสำเนา. ศึกษาธิการ, กระทรวง (2546). *แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาาระยะ 3 ปี ของกระทรวงศึกษาธิการ (พ.ศ. 2547 - 2549)*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- ศึกษาธิการ, สำนักงานปลัดกระทรวง, กรม. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2547). *เอกสารประกอบการบรรยายวิชา 2702663 QA MET ED วิธีวิทยาการประกันคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (เอกสารอัดสำเนา).